

Izhaja vsaki dan.

Tudi ob nedeljah in praznikih ob 5. uri, ob ponedeljkih ob 9. uri zjutraj.

Previdne številke se prodajajo po 3 novč. (6 stotink) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici. Ljubljani, Gorici, Celju, Kranju, Mariboru, Celovcu, Idriji, Št. Petru, Sežani, Nabrežini, Novemestu itd.

Oglase in naročbe sprejema uprava lista „Edinost“, ulica Giorgio Galatti št. 18. — Uradne ure so od 2. pop. do 4. zvečer. — Cene oglasov 16 st. na vrsto petič; ponudnice, smernice, javne zahvale in domači oglasi po pogodbi.

TELEFON šte. 1157.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaša

za vse leto 24 K., pol leta 12 K., 3 mesece 6 K. — Naročbe brez doposlane naročnine se uprava ne ozira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista

UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodal dom.)

Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik

konzorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konzorcija

lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.

Poštno-hranilnični račun št. 652.841.

SLAVA PREŠERNU!

Napočil je veliki dan! Oni veliki dan, po katerem je hrepenelo že toliko časa na tisoče slovenskih sre! Tisti veliki dan, ob katerem so vsa druga bratska istokrvna plemena doposlala v prestolnico Slovenije odličnih svojih zastopnikov, da se v njihovem imenu poklonijo pred velikim duhom, pred genijem, ki ga je srečna slovenska mati v žalostnih in viharnih dobah poklonila našemu malemu narodu.

Sinovi in hčere naroda slovenskega so pohiteli danes v belo Ljubljano, da se v bratskem objemu z zastopniki drugih slovanskih plemen poklonijo manom velikega pesnika, in da položijo na vznožje njegovega ravnokar razkritega spomenika lovor-venec narodove hvaležnosti.

Zaničevan in zasmehovan je bil naš narod v onih viharnih in hudih časih. Duševna tema se je razprostirala nad tem narodom. Kar je zasijala svitla bleščeča luč, pojavil se je genij Prešernov in — tema je bila razgnana. Jezik, o katerem so menili, da je raben samo za hlapce in dekle in da ne more biti sredstvo kulture, ta jezik nam je božanska Muza Prešernova hkratu povzdignila iz nižav in ga privzdignila do lepega, elastičnega, zvencega, na svojih oblikah neizmerno bogatega, za vsako izražanje misli in idej povsem sposobnega, pesniškega, književnega in kulturnega jezika.

In povzdignivši Prešeren naš jezik do kulturnega jezika, je povzdignil tudi narod sam in ga postavil na stran kulturnih narodov.

Prešernova, vstvariteljica sedanjega modernega jezika slovenskega, zasluga je, da se danes spoštuje slovensko ime, da danes s ponosom vsklikamo: Slovence sem!

Prešeren ni bil politik, ker v tedanjih časih niti ni bilo prilike za politikovanje po sedanjem umevanju. On ni bil narodni prvoboritelj po sedanjih vzorih in potrebah, on ni govoril na shodih in ni haranguiral množice na ljute boje. In vendar je ravno on postavil podlago, na kateri zidamo danes mi in brez katere bi bila morda naša narodna ekzistenca danes — zgodovinska reminiscenca. On nam je dal v roke glavno orožje, ki nam služi danes, da moremo vrste naroda voditi v boj. Prešeren nam je pokazal lepote našega jezika. In radi te lepote smo jeli tudi ljubiti ta svoj jezik. In kakor je zakon narave, da na spomlad klije zelenje in evetje iz tal, tako je bilo tudi naravno, da je iz ljubezni do jezika vzevela ljubezni do vse naše narodne individualnosti, do vsega, kar je slovensko, kar je naše.

Prešeren ni bil borilec in agitator po sedanjih pojmi, ali po tem, kar smo konstatovali ravnokar, je bil Prešeren vendar — največi narodnjak, in soustanovitelj našega narodnega in političnega življenja! Prešeren pa je bil

tudi velik socijolog. Apostelj je bil to ljubezni do svojega rojstva in do trpečega sočloveka. On nam je dal izgled, kako moramo z vsako žilico svojega organizma ljubiti mater, ki nas je rodila, in jezik, v katerem nam je pevala ob zibeli svojo prvo pesem. On pa nas je tudi učil, kako moramo imeti čuteče srce do sočloveka v obče.

V svojih spisih, v teh skladnicah biserov človeškega uma, nam je ostavil veliki pesnik dragoceno zapuščino. V tej zapuščini živi Prešeren dalje med nami. Duh njegov se je pač iznebil zemskih okov, a ostal je živ, da dalje in dalje vnema človeška sreča za najsveteje ideale. Nešteta slovenska sreča so danes altarji, na katerih se daruje daritev narodove hvaležnosti in se poklada sveti tribut sponinu, manom velikega genija. Tisoči slovenskih sinov, in hčera in mnogi zastopniki drugih slovanskih plemen so danes zbrani v naši beli Ljubljani, da s svojo srčno krvjo sodelujejo na odkritju spomenika, ki ga je narod postavil svojemu geniju, svojemu dobrotniku, svojemu odrešeniku: njemu, ki nam je bil učitelj in tolažitelj v tistih tužnih dobah, a ob enem prorok naše srečne bodočnosti.

On je bil, ki je klical narodu, da se tudi nam Slovencem zjasné vremena, in da se nam otvorijo vrata zlate svobode, on nam je zaklical, da že najdemo pot tja, kjer bomo mogli svobodno voliti vero in zakone!

Ta vsklik je vskipel iz slovanske duše Prešernove. On je že tedaj nosil v svojem sreču, česar ni slutil tedaj dremajoči narod njegov. On je bil prerok velike bodočnosti Vseslovanstva. Mari se nam ne širijo prsa, ko čitamo v njegovi velepesmi, v njegovem „Krstu pri Savici“: **Največ sveta otrokom sliši Slave!** On nam je tedaj pokazal vir, iz katerega morajo slovanska plemena zajemati samozavesti, ponosa in vere v svojo moč in v svojo bodočnost. Prešeren je spisal slovanskim plemenom najveljavnejši političen katekizem.

Temu velikemu geniju se odkrije danes v prestolnici naši ponosen spomenik, ob radostnem vsklikanju nešteti množice iz vseh krajev, kjer biva slovanski rod. Nikdar še ni bila Ljubljana tako resnično naše narodno in kulturno središče, naše srce in glava, kakor je sedaj, ko se klanja Prešernu.

Dobri genij naroda razprostira danes svojo blaženo roko nad vso domovino našo in spušča na novo odkriti spomenik diven, blesteč venec neusahljive narodne hvaležnosti ter spleta gloriolo okolo Njega, ki mu je postavljen ta spomenik . . . .

Blagoslovljen bodi današnji dan, ta največi naš praznik, ki nas povzdiga v idealne sfere najsladkejšega blaženstva.

Slava Prešernu! Slava njegovim slaviteljem!

Položaj na Japonskem.

(Brzjavne vesti.)

TOKIO 9. Uvažujoč željo naroda in svet voditeljev političnih strank, je vlada sklenila, priobčiti besedilo mirovne pogodbe.

TOKIO 9. V noči od petka na soboto so bili v Kobe nemiri. Soho markiza Ito je množica strgala s podstave ter jo vlekla po ulicah.

TOKIO 9. V mestu je mir. Po noči ni bilo nikjer resnih nemirov.

TOKIO 9. (Reuterjev biro.) Povodom nemirov v okrajih Honio in Makagveta je bila danes ena oseba ubita, era pa težko ranjena. 60 oseb je bilo aretovanih.

Grozen potres v južni Italiji.

NOCERA 9. Minister za javna dela Ferrari je s posebnim vlakom došel semkaj, ter je odločeval dalje v Monteleone. Vlaki, prišedši iz Kalabrije, imajo velike zamude. Ekspresni vlak, ki bi bil imel dospeti v Neapelj ob 7. in pol uri, je imel 5 ur zamude. Ker so železniške postaje v Kalabriji poškodovane, morajo vlaki na mnogih krajih voziti zelo počasi in previdno. Popotniki, dopevši iz Kalabrije, poročajo o pretresljivem utisu, ki so ga napravili nanje po potresu porušeni kraji.

Kolodvor v Pargheliji je popolnoma porušen; potniki so videli razdejano vas, kjer so možki in ženske, v samih erajcah, jokane iskali svojca pod razvalinam. Vse postaje od Villa S. Giovanni do S. Evfemije so napolnjene z možkami, ženskami in otroci, ki nujno prosijo pomoči.

MESSINA 9. Valed včerajšnjega potresa je bilo tukaj več ali manj poškodovanih mnogo poslopij in cerkev.

RIM 9. Kralj Viktor Emanuel je daroval 100.000 frankov za ponesrečene po potresu.

Brzjavne vesti.

Cesar na Češkem.

STEKNA 9. Cesar je danes ob 9. uri zjutraj odpotoval v Plzenj.

Bolezen otrpnenja tilnika.

BRNO 9. (Uradno.) Bolezen otrpnenja tilnika je na Moravskem ponehala.

Kongres veterinarjev.

BUDIMPEŠTA 9. Mednarodni kongres veterinarjev je bil slovesno zaključen. Bodoči kongres se bo vršil leta 1906. v Haagu.

Angleška eskadra v Kodanju.

KODANJ 9. Danes predpoludne sta danska princ Karol in princesinja Maud priredila dejener, katerega se je udeležilo mnogo viših častnikov tukaj vsidrane angleške eskadre. Ob 3. uri popoldne poseti kralj Kristijan angleško admiralsko ladjo.

Srbski prestolonaslednik proglašen polnoletnim.

BELIGRAD 9. Ob krasnem vremenu je bil danes predpoludne v vojaškem šotorišču v Banji srečno proglašen polnoletnim princ Jurij v navzočnosti dvora, diplomatičnega zbora, členov vlade, načelnikov civilnih in vojaških oblastnij, častniškega zbora in množičnega občinstva. Pred šotoriščem je bila pred kraljem revija čet beligradske garnizije, nakar je beligradski metropolit odslužil svečano zahvalnico in potem zaprisegel prestolonaslednika. Prestolonaslednik je prisegel pred očital in ko sta jo podpisala on in metropolit, je kralj imel na princa nagovor. Po govoru, ki je bil vaprjet z dolgotrajnimi živio-klici, je kralj poljubil prestolonaslednika in mu izročil Lazarev red. Nato sta kralj in prestolonaslednik vprejemala čestitke diplomatičnega zbora, vlade in drugih dostojanstvenikov. Po svečanosti so čete defilirale.

BELIGRAD 9. Povodom proglašanja polnoletnosti prestolonaslednika je kralj izdal proglas na narod v katerem izraža svoje

prepričanje, da bo prestolonaslednik, kakor upravitelj kraljevega dostojanstva v slučajih, ki so v ustavi predvidjeni, ljubil svoj narod, čuval njegove ustavne pravice in skrbel za njegovo srečo in njega napredek ter da bo kakor vojaški poveljnik istotako negoval armado kakor kralj.

BELIGRAD 9. Povodom proglašanja polnoletnosti prestolonaslednika so mnogi državni glavarji kralju brzjavno čestitali. Predsednik Loubet je poslal posebno ročno pismo, v katerem je kralju kakor bivšemu boritelju za čast Francije čestital k polnoletnosti njegovega sina.

Shod narodno-radikalnega dijaštva.

Veliki ljudski shod

dne 8. septembra 1905. v tržaškem »Narodnem domu«.

Dvorana in galerija natlačeni. Kakor vsakokrat, kadar nam treba manifestovati za postulate naše, za neizogibne pogoje narodne obranitvi in narodnemu razvoju, so tudi to pot naše mase z rodoljubnim navdušenjem sledile pozivu naših akademikov na veliki shod.

In kakor vsakokrat, so tudi to pot naši korenjaki pazno sledili razpravam in nikdo se ni mahnil z mesta do zvršetka, da-si so bile razprave dolge in vročina v dvorani naravnost tropična.

In kako so sodelovali na razpravi, kako živ, intenziven je bil kontakt med temi masami in govorniki! Razni turni mejklici so dajali glasnega izraza bodi navdušenju za našo pravično stvar, bodi ogorčenju radi nečuvne krivice, ki jo trpi ta stvar in ki veže ta naš po nauku in napredku hrepeneči narod na rokah in nogah in ga s kruto silo tišči k tlom.

So pač ti naši širši sloji kakoržni so bili vedno: v čast in ponos svojemu rodu.

Zborovalce je pozdravil najprej v imenu sklicavatelja, našega narodno-radikalnega dijaštva, g. akademik Žerjal. Nikogar noče pozdravljati po imenu, ker tu smo vsi enaki, ena in leta želja nas je privedla semkaj. Vsi smo prišli z enakim namenom, da protestujemo proti nečuvnemu škandalu, ki se godi na našem narodnem telesu pod to preslavno avstrijsko vlado. Vsi smo prišli, da zahtevamo od te vlade, naj že enkrat odpravi ta škandal. Vseh pozdravlja z enako ljubeznijo in priarčnostjo, kajti dijaštvo slovensko je demokratično skozi in skozi. Ravno student in široko ljudstvo sta vedno v stikih in ju veže vez posebne simpatije. (Frenetičen aplavz in živio klici.)

Noče z daljšim govorom odtezati čas govornikom, ki jim bo razpravljati o toli važnih stvareh, ki se tičejo najviših interesov našega naroda. Zato predlaga, naj se predsedstvo temu shodu konstituirata in sicer predlaga g. Ivan Goriupa, predsednika političnega društva »Edinost« predsednikom, gospoda dr. Edvarda Slavika prvim podpredsednikom, g. akademika Lovčeta drugim podpredsednikom, in gg. akademika Cirila Premrla in Šorlija zapisničkarjema.

Zborovalci so soglasno pritrdili takemu konstituiranju predsedstva, na kar je gosp. Ivan Goriup, zasedai mesto predsednika ogovoril zborovalce nestopno:

Srečna vam hvala za izkazano mi čast. Res čast je to, da morem predsedovati tako imenitnemu, odličnemu zborovanju. Točke, ki jih imamo razpravljati, so velevažne. Štstvo je za nas vprašanje otstanka, ekzistence. Brez šolstva ni omike, a brez omike ni napredka! (Viharno ploskanje po vsej sklicavateljem tega velikega shoda, našemu narodno-radikalnemu dijaštvu. Dostojanstveni njihov nastop nas je iznenadil najradostneje. — Taka mladina, tako resna in vztrajna v svojih

stremlejšjih, vzbujajo in utrjuje nado v srečnoj bodočnosti našega naroda. (Viharen in ponavljajoč se aplavz).

Predsednik je pozval gosp. dr. Ravniharja kakor prvega današnjega govornika. (Pride še.)

Iz Hrvatske.

Zagreb, 8. septembra 1905.

Jutri pridev Zagreb predsednik skupnega hrvatsko-ogrekega sabora, Julij Jusztth. Namen njegovemu prihodu — pa naj se še toliko govori, da ni političen — vendar ne bo sestajal samo v tem, da se g. predsednik seznanja z našimi političnimi praksi. Nasprotno. Ako jemljemo v obzir, da se bliža usodni dan 15. septembra, in ako jemljemo v obzir, da bi madjarska koalicija mogla ravno sedaj potrebovati Hrvate tako nujno kakor še nikdar: potem mora biti jasno vsakomur, da so drugi motivi prihodu Jusztthovemu. Če tudi pustimo na strani zasledovaje te motivov, moramo vendar konstatirati važnost tega Jusztthovega prihoda v Zagreb. Ker do današnjega dne ni bilo v navadi, da bi ministri predsedniki prihajali v Zagreb; pa ne samo ogrski ministri predsedniki, ampak tudi drugi ogrski politiki. Ti politiki so sicer znali veliko razpravljati o Hrvatski, ali nikdar ni prišlo roberemu na um, da bi si sledaj tudi ogledal ta narod, ki ga nazivlje »bratskim«, da bi videl, koliko krivice delajo njihovi ljudje temu narodu. Jusztth bo imel prilike, da povodom svojega mudenja tu le stopi v dotiko z vsemi našimi političnimi praksi. Čul bo njihove nazore, njihova mišljenja. Ali pszi naj, po čegavem mišljenju se mu bo ravnsati. Naj se ne da izvabiti na tanki led od naših madjaronov. —

Zopet vam imam javiti neko žalostno vest. Za večkrat sem vam pisal, kako delajo naši priseljeni Nemci, ki jih je znelo pangermansko gibanje že pred dvema leti. Ti ljudje imajo svoje središče v erijenskem tržišču Rumi. Tam imajo mnogo protihrvatskih društev, ki uživajo veliko podporo od vsemenskega Gustav Adolf Vereina. Mesto Ruma šteje 12.000 prebivalcev. Od teh odpada 8000 na Nemce, 3000 na Srbe, a 1000 na Hrvate. Ako bi bili tamkajšnji Hrvati in Srbi složni, bilo bi nam dobro. Ali Srbi igrajo tamkaj žalostno uego, ker podpirajo Nemce in zapostavljajo Hrvate. Občinski svet sestoji iz sedmih Nemcev in Srbov in niti en sam Hrvat ne sedi v njem. Nemci so dobili od naše vlade čisto nemško šolo! Srbi imajo svojo šolo, ki jim jo je postavila občina. Samo mi Hrvati na svoji rojstni zemlji nimamo hrvatske šole. 170 hrvatskih otrok ne sme poslušati pouk v materinem jeziku, ampak morajo zahajati v tuj, nemško šolo, kjer se jim trže iz srca materini jezik hrvatski in se jim zassja tuji, nemški. Zato ni čudo, da imajo v Rumi že sedaj pangermanov z lepimi hrvatskimi imeni, kakor: Jurković, Janković, Čeković itd. Rumski Hrvati so se obrnili do naše vlade s prošnjo, naj jim da hrvatsko šolo. Sporošim vam, kako se vlada odzove tej njihovi prošnji.

V nedeljo proslavi bratski narod slovenski odkritje spomenika svojemu slavnemu pesniku Prešernu. Tega dne prihiti v Ljubljano ljudij iz vseh slovenskih dežel. Tudi nam Hrvatim je v dolžnost, da sodelujemo na tem slavlju, ker ravno mi smo najbližji vam Slovencev. Škoda, da ni bilo velike agitacije za obisk v Ljubljano. Zato menda ne bo tamkaj toliko Hrvatov, kolikor se je pričakovalo od slovenske strani. Zastopana bodo naša kulturna društva, a naš mestni zastop pošlje 10 odposlancev z mestnim županom na čelu. Pripricani smo, da se povodom tega slavlja obnovi in še bolj učvrsti bratstvo Hrvatov in Slovencev.

Ali bo imela abstinenca kranjske uradne deželne učiteljske skupščine kaj vspeha?

(Dopis iz učiteljskih krogov)

V ponedeljek je zborovala v Ljubljani omenjena skupščina, ki je imela zborovati 3—4 dni. Kajti ta korporacija ni zborovala že kaeih 15 let, da si bi se morala sestajati vsako 6. leto. Njeni sklepi sicer niso velike meritornične vrednosti, kajti potrditi jih mora e. kr. deželni šolski svet, predao stopijo v veljavo. Vendar se na sklepe te odlične družbe, ki je cvet učiteljstva, ta šolska gosposka večkrat ozira. Zato smo se čudili, da letos ta znamenita učiteljska skupščina ni

streljevala, marveč je že v prvi seji napovedala abstinenco. Ali je imela prav? Skoro da.

Kranjski učitelji bi se bili morali na tej skupščini posvetovati, kako bi se oni ob svojih slabih plačah še bolje trudili, da bi kranjsko šolstvo zboljšali. Rekli so pa: Poprej nam zboljšajte plače, potlej bomo delali; delali tu in delali doma v šoli.

In res: Kranjski učitelji so med vsemi avstrijskimi učitelji najslabše plačani, slabše nego najnižji e. kr. uradniki, slabše od orožnikov, finančnih stražnikov, uradniških slug in pomožnih uradnikov. Dela imajo pa ogromno in nadležnega dela, da je groza. Recimo: ponavljajno šolo, korekture, pisarniško — birokratično delo, in povrh pa še sekreture nadzorikov.

Na Kranjskem ima najboljšje plačani učitelj, t. j. ravnatelj meščanske šole komaj toliko plače kolikor nsoučitelj v radaji vasi na Štajarskem. Zato so vrli delegatje po svojem vodstvu Jelencu dobro zsgodli vsem dotičnim faktorjem z abstinenco v tej deželni učiteljski skupščini. Dobro so povedali deželnemu zboru, ki noče delovati, ki ni hotel vzeti v pretres pred 2—3 leti vladnega predloga, da bi se učiteljske plače za 25% zboljšale. Za uho naj si ta odlični korak zapiše klerikalna stranka, ki je v deželnem zboru obstruirala; zapomnita naj si to kranjski deželni šolski svet in deželni odbor, ki učiteljem še pičlih kvinkvenij ne dovoljujeta, še tudi jih pripoznata višja in nižja inštenca. Dobra nauke je dala torej ta abstinenca klerikalcem in liberalcem, pa tudi vladi. Tudi vladi? Da, Zakerj ona ne privoščja boljšega kruha n. pr. odličnemu učitelju, ker je ta v klerikalni stranki?! Zakaj ne pripomore n. pr. ravno predlagatelju te abstinence dostojnega kruha na slovenski meščanski šoli, katere še do zdaj ni ustanovila?! Ali ni slovenski narod že kdaj zaslužil, da se mu da taka učilnica?! Ali ni predlagatelj nekako najodličnejši slovenski šolnik? In to mož liberalne stranke! Mari čista vlada take šolnike, kateri nočejo olja v ogenj prilivati ne liberalcem, ne klerikalcem?! Kaj še! Vzgleđ kliški šolski ravnatelj.

Dz-si odbrujemo torej krepki nastop kranjske deželne učiteljske skupščine, vendar dvomimo, da bi se v kratkem učiteljem plače zboljšale. Ta korak, s katerim so se delegatje le vladi nekoliko zamerili (Če pa ni bilo to vladi celo po volji, da bi se klerikalci v deželni zbornici omečhali in oduhali od obstrukcije? Op. ured.), sicer ni zakrivil tega. Do zboljšanja učiteljskih plač na Kranjskem pa — kakor se bojimo — ne pride marveč radi tega, ker so klerikalci v kranjski zbornici najmočnejša stranka in ker se učitelji tej stranki, katere sicer ne bomo branili nikdar in nikoli, prepogostoma zamerjajo. Da morajo biti učitelji takozvani napredni stranki (še prav tudi ta strelja politične kozle) bližje, nego-li klerikalni stranki, v to jih veže zgodovinski razvoj šolstva in učiteljskih razmer, naravni položaj ter stanovsko bitstvo. Toda pri vsem tem bi morali kranjski učitelji v politiki vsaj toliko takta imeti, kolikor ga imajo n. pr. štajarski in hrvatski učitelji v Istri. Mislimo tu, da kranjski učitelji ne bi bili smeli (kakor se je to v Puli godilo) napadati tistih odličnih domoljubov, ki delujejo v najtežavnejših razmerah ob periferiji slovenski. S temi napadi so si naklonili kranjski učitelji nove neprijaznosti v tisti močni klerikalni stranki, ki je že, žalibog, obstruirala v kranjskem deželaem zboru in ki, žal, še ne kaže dobre volje, da bi v bodoče opustila obstrukcijo, ker se jej tudi kranjska liberalna stranka noče približevati.

Po sklepu miru.

Ruske namere glede Mongolije.

Londonski »Standard« poroča iz Šangaja: V Kitajski vlada veliko vznemirjenje radi vedenja Rusije nasproti Mongoliji. Ruski agenti se hočejo sprijazniti z mongolskim kaezom ter dobiti dovoljenje iz Pekinga za gradnjo železnice v Mongoliji.

Svoboda tiska na Japonskem suspendirana.

Londonski »Daily Express« poroča iz Kobe od 8. t. m.: Cesaraki dekret, ki je bil danes objavljen, pooblašča gropa Katsuro,

da zatré vse časopise, ki bi pričočevali nevarne šlanke za javno varnost.

V Tokiju se pripravljajo da prirede mrtvaško svečanost povodom proglašanja miru.

Tajnost mirovne pogodbe.

Leffia biro so sporočili iz New Jorka: Martens je odpotoval v Evropo. On ponese carju izvod mirovne pogodbe.

Noče dati nikakih informacij v pogodbi ter je izjavil, da razum mirovni pooblaščenec vesta za vsebino samo car in mikado.

Boj za glagolico.

»Bud. Hirlep« doznal je še le nedavno za afero mostarskega škofa Buconjca, ter je tem povodom odobral ukor, ki ga je Buconjič dobil iz Rima, ter pravi, da mora Rim vendar že enkrat se postaviti proti »politiziranju« z glagolico. Rim je vedno postranskim okom gledal na slovensko liturgijo, a sedaj je odprto pokazal, da ne trpi dalje »zlazrbe« hrvatskih svečnikov z glagolico.

Tu pričbimo odgovor, ki ga je mostarski škof Buconjič odpisal na ukor, ki ga je bil prejel od državnega tajnika Merry del Vala radi tega, ker se je na dan sv. Cirila in Metoda v Motaru vršila služba božja na staroslovenskem jeziku. Odgovor se glasi:

»Jaz sem tvoj ukor vrgel v koš, ker je otročji. Škaf sem že skoraj 25 let. Vem, kaj je mojemu narodu koristno, kaj škodljivo. Tvoji predniki so bili razboriti in izkušeni močje in nobeden se ni nikdar drznil me pokarati radi mojega vladanja«.

To so moške besede hrvatskega škofa. S tako odločnostjo bi morali naši škofje braniti pravice poverjenih jim vernikov!

Parlament na Ruskem in Židje.

»Zveza ruskih patrijotov v Moskvi« je izdala apel do vseh onih, ki so zad bili volilno pravico v državno dumo. Zveza pozivlja volilce, naj na čelno ne dajo svojega glauu nobenemu židovskemu kandidatu. Tekom vse vojne in ranjih nemirov — pravi preglas — so dokazali Židje ne le, da nimajo sreče za Rusije, ampak da so jej naravnost sovražniki. V take ruke se ne sme polagati usode domovine in zato je patrijotična dožnost, da za vsako ceno preprečimo, da bi le en sam Žid prišel kakor narodni zastopnik v državno dumo.

Vendar pa se Židje nadejajo, da se jim posreči po zv. tih kompromisih, da doba vsaj 4 mandate. Najmočnejša židovska mesta v Rusiji so: Varšava z 275000, Olesa s 120000, Minsk in Lođz vsako s 100000, Vilna s 84000 iz Berdičev s 63000 Židov! Tu prirede Židje svoj lov po mandatih in se gotovo poslužijo v ta namen vseh možnih volilnih zlorab in podkupovanj. Vendar pa prevladuje prepričanje, da Židje ne zmagajo ni v enem samem volilnem okraju.

Na vsaki način pa se ne posreči Židom, da bi v bodočem ruskem parlamentu igrali kako vlogo.

Drobne politične vesti.

Spor med Grško in Romunsko. »N. Fr. Presse« poroča iz Bukarešte: Grški odpislaec Tombazis je odpotoval iz Bukarešte na nedoločen dopust. Sedaj so diplomatični odnosi med Grško in Romunsko prekinjeni.

Maksim Gorki kandidat za državno dumo. Iz Petrograda javljajo, da bo Maksim Gorki v Nižnem Novgorodu kandidiral za državno dumo.

Puntarski ruski mornarji. »N. Fr. Presse« poroča iz Olese: Semkaj sta deseli iz Savastopola dve oklopnjač z mornarji, ki so se vdeležili punta. Iste porzdele v razne vojne oddelke.

Kardinal Rafael Pierotti, ki je v petek umrl v Rimu, je pripadal redu Dominikancev. Porojen je bil dne 1. januarja 1836 v Sorbano del Vesovo. Papež Lev XIII. ga je dne 30. novembra 1896. imenoval kardinalom z naslovom kardinaladijakona sv. Kozma in Damijana.

Domače vesti.

Pošteno besedo, ki je vredna, da jo pričbimo tudi našim čitateljem, je spregovorila danajska »Information« dne 6. t. m. Jutri in pojutrajim — pravi — bodo imeli v Trstu slovenski akademiki konference,

ki se bodo bavile v prvi vrsti z vprašanjem slovenskega vseučilišča in slovenskih ljudskih šol v Trstu. To sta vprašanji, ki sta stalaega interesa ne samo za slovenski narod, ampak tudi za vso Avstrijo, ker tvorijo del — velikega avstrijskega vprašanja.

Nedolgo temu so istotako v Trstu italijanski akademiki demonstrirali za italijansko vseučilišče, ki ga nočejo imeti nikjer drugje, nego ravno v Trstu. In te dni je večina italijanskih poslancev manifestirala v istem smislu. Sedaj pa prihajajo slovenski akademiki in se istotako oglašajo z že blizo 30 let staro zahtevo po najprimitivnejem sredstvu za naobrazbo, po — ljudskih šolah prav v istem mestu, ki se navdušuje za vseučilišče, ki pa v isti čas tretjini svojih meščancev vzkrača ljudsko šolski pouk. To dejstvo razkriva vse hinavstvo govoricenja o kulturnih potrebah in jasno je vidno, da ima nasprotstvo Italijanov proti Roveretu isti izvir, kakor ga imajo odrekanje slovenskih šol in nasilno vzdrževanje nekega italijanskega v resnici ne obstoječega značaja mesta tržaškega. Že predmet sam, ki je v prvi vrsti dal slovenskim akademikom povoda za manifestacijo, mora pokazati avstrijski javnosti, da ni to kulturna potreba, ampak potreba iredentovske politike, ki diktira delu naroda zshvevo po vseučilišču ravno v Trstu. Po vseučilišču v tistem mestu, ki drugi narodnosti odreja najpotrebnejša kulturna sredstva. To spoznanje bo koristno sad tržaških dijaških manifestacij.

Himen. Včeraj se je poročil v cerkvi pri sv. Antonu novem gosp. Hinko Kobaru, člen znane rodbine pevcev in pevki »Slov. pevskega društva«, z gospico Anko Breščak. Bilo srečno.

Vsprejemanje učencev o začetku šolskega leta 1905/06 na e. kr. gimnaziji v Pazinu. Šolsko leto 1905/1906 se začne na e. kr. hrvatski gimnaziji v Pazinu, na kateri se odpre letna sedmi razred, dne 18. septembra s slovesno službo božjo, ki se bo vršila ob 9. uri v Frančiškanski cerkvi.

Učenci, ki žele vstopiti v I. razred, se morajo s svojimi starši ali njih odgovornimi zastopniki oglasiti na gimnazijstem ravnateljstvu dne 15., 16. ali 17. septembra ter s seboj prinesiti kristni list in obiskovalno izpričevalo (v smislu razpisa e. kr. naučnega ministerstva z dne 7. aprila 1878 šte. 5416), v kateri morajo biti redi veroznanstva, učenega jezika in računstva.

A da se sprajmo, morajo z dobrim vspehom narediti vsprejemni izpit, na katerem se po določilih ministrskih ukazov zahteva ledeže: V veroznanstvu toliko znanja, kolikor se ga more pričebiti v prvih štirih letnih tečajih ljudske šole, v učenem jeziku spretnost v čitanju in pisanju, znanje početnih naukov iz obklesovja, spretnost v analizovanju prosto razširjenih stavkov, znanje pravopisnih pravil; v računstvu vaje v štirih osnovnih računskih vrstah s celimi števili.

Sprejemni izpiti se vrše dne 16. ali 17. septembra.

Ponavljalni in dodatni izpiti se začne 16. septembra. V ostale razrede (II.—VII.) se bodo učenci sprejemali 16. in 17. septembra.

Učenci, ki žele z drugih učilišč prestopiti na tukajšnje učilišče, morajo s seboj prinesiti kristni list in spričevalo o zadajem polletju, katero mora imeti pristavek o pravilno naznanjenem odhodu.

Veak za novo vstopivši učencev plača 4 K 20 stot. vsprejemnine in 2 K kakor pri nos za nakup učil; zadnji znesek morajo plačati tudi oni učenci, ki so bili že doslej na tukajšnjem zavodu.

Trideset let v tujini, v Avstraliji in v Ameriki, je preživel Ivan Marot »Šepč« iz županije Spinjači. Trideset let! In sedaj se je povrnil — s poštenim hrvatskim srem v praih. V dolgi dobi treh desetletij je ostalo živo v njem vzvišeno idealno čutstvovanje — ljubezen do svojega rodu, do svoje krvi, do svojega jezika. To je sijajno posvečilo ob svoji povrnitvi: daroval je družbi sv. Cirila in Metodija za Istro 100 kron. In mož govori danes svoj materinski jezik, istotako kakor ga je govoil, ko je odhajal iz domovine. Posebno pa se raduje, da je narod na njegovi Kastavščini tako lepo napredoval v tem času. Čast takemu poštenjaku! ■ ■

Izlet v Gradež. Danes popoldne ob 2. uri in 45 min. odide elegantni parnik »S. Giusto« na zabavni izlet v Gradež. Iz Gradeža odpluje nazaj ob 6. uri in 45 min. zvečer. Vožnja tja in nazaj K 1-30.

Bralno-pevsko društvo »Prešeren« v Boljuncu priredi — kakor je bilo že objavljeno — v nedeljo dne 24. sept. t. l. slavnostno veselico.

Pevski zbor tega društva se pridno vežba v petju in pričakovati je ob nastopu popolnega vsehpe. Te dni sem bil slučajno navzoč na vaji, ko sem čul, da so peli prav prečisto pesem, ki je sploh ni smeti zabtevati od pevcev na deželi, in to: Foersterjevo »Ljubica«.

Dalje sem doznal, da bodo o tej priliki praznovali 50 letnico pevanja najstarejših pevcev, ne le v Boljuncu, ampak v vsem Bregu. To sta Josip Tošken in Josip Žerjal, ki še sešati — vkljub bremenu let — pevata po voljno — tenor.

Kakor je bilo v »Edinosti« od 6. t. m. naznanjeno, udeležiti se te slavnosti tudi pevsko društvo »Kolo« iz Trsta. Čul sem tudi, da se slavnosti skoro gotovo udeležiti tudi »Tržaški Sokole«. Na veselici bo svirala vojaška godba.

Ob tej priliki se nudi torej nam Tržačanom prilika za lep izlet v prijazni in naroda-zavedni Boljunc. Sploh naj, kdor le more, polati dne 24. septembra t. l. v Boljunc.

Do Boljunca je prav lahko priti. Vlak iz Trsta odhaja ob 2. in pol uri popoldne. Istopiti je v Berštu, od kjer je do Boljunca le dober četrt ure peš-poti. Vrača se lahko ob 9. in pol uri zvečer.

Okoličana.

Novo društvo. C. kr. namestništvo je vzele na znanje pravila novega društva: »Radniško društvo za medusobno pripomoče v Verbeniku.

Obletnica za pok. cesarico Elizabeto. Včeraj ob 8. uri popoldne je v cerkvi sv. Antona novega škof dr. Nagl odslušil slovesno zidušnico za pokojno cesarico Elizabeto. S službe božje so se udeležile civilne in vojaške oblasti.

»Škrat« je izšla 36. številka s krasnimi slikami (»Škrat« je dobil novega risarja) in raznovrstno vsebino. Na prvi strani ima krasno, mojstersko izdelano sliko: »Prešeren v nebesih«.

Naj si vsakdo kupi to številko, ki stane samo 10 stot.

Kdor se želi udeležiti banketa pri XX. skupščini sv. Cirila in Metodija 14. t. m. v Šentjurju ob južni železnici, naj se prijavi na ul. m. Karta brez pijače 3 krons.

Odbor.

Poskus umorstva. 39 letna Terezija Ronel, stanujoča v Pončani, in 21 letni Humbert Pakor, sta se — nekč — ljubila in sta si bila tudi objubilca, da se poročita. Terezija Ronel je v zadnjih časih spoznala, da namerava Pakor živeti na njena troške, da hoče živeti brez dela, a da ona služi in dela zanj. Prišla do tega spoznanja je pa sklenila, da se ne pusti izrabljati in je, temu sklepu dosledno, pretrgala vsako občevanje s Pakorjem. Ta je pa večkrat skušal pregovoriti jo, a ona se ni dala.

Ne, včeraj v jutro jo je on čakal pred neko hišo v ulici Masolice, kemor je vedel, da ima ona priti. Okolu 8. ure je res prišla in on jo je hotel zaustaviti, da bi jo zopet pogovorjal k spravi. A ona ga ni hotela poslušati in je šla po svoji poti naprej. Razjarjen po tolikem preziranjju je Pakor potegnil iz žepa revolver in z istim 6-krat vstril na Terezijo. K sreči jo je zadela le enkrat, in sicer v levo ramo.

Terezija Ronel se spremili v bolnišnico, kjer so zdravniki izjavili, da rana ni nevarna. Pakor je bil pa aretovan.

Koledar in vreme. Danes: Ime Marije; Ne-postoj; Rakita. — Jutri: Emilijan škof; Slavan; Nikolena. — Temperatura: ob 2. uri popoldne + 28,5° Celsiusa. — Vreme: lepo.

Društvene vesti in zabave.

Pevsko društvo »Zvonimir« v Rocolu naznanja slavnemu občinstvu, da priredi v nedeljo dne 17. septembra veliko veselico pod vodstvom g. kapelajka Vogriča. Mi se radujemo te vesti, ker nam kaže, da se je to toli potrebno društvo vzdžalo delavno v zvezi vsem velikim neugodnostim razmer, ki vladajo v tem II. okraju. Zato prosimo občinstvo tržaško in okoličansko, naj ne potabi dne 17. t. m. v čim večem številu pohiteti v Rocol, da vspodbudi oče, ki se tam trudijo in žrtvujejo!

Za udeležbo na izletu v Ljubljano so se priglasila še ta društva: »Pev. zbor Bra. to šč. sv. Cirila in Metodija« pri sv. Ja-

kobu, pevsko društvo »Zvon« na Opčinah, društvo »Zastava« v Lonjerju in »Lipa« iz Bazovice.

Razne vesti.

Grozen potres v južni Italiji. Iz Rima poročajo dne 8. t. m.: Glasom vesti, dopislih ministerstvu za notranje stvari, se računa do sedaj, da je bilo skupno 400 ubitih ob potresu. Škode ni možno ceniti. Ravnateljstvo državnih železnic je poslalo pomoč na lice nesreče. Zagotavlja se, da pojde sam kralj v južno Italijo; spremljala ga bosta vojni minister in minister za javna dela. Iz Neapelja so v vas; poškodovane po potresu, poslali 2000 štorov. Svojo pomoč je obljubil tudi papež. Vlada je že poslala prvo denarno pomoč.

Raje v smrt nego v semenišče. V torek popoldne se je poskušal ubiti sja peštankega nadlogarja Auerbacha. Mladenič se je ubol v srce in si zadal smrtne rane. Storil je to pa zato, ker so ga roditelji hoteli dati v duhovsko semenišče v Ostrogon. Mladenič je izjavil: »Raje hočem umreti nego pa za duhovnika«.

Pri guilotini. V Dunkerku v Francozki sta nedavno dva zločinca ubila ženo nekega veslarja. Ta se je hotel maščevati ter je za prosil sodišča, da dovoli njemu samemu da izvrši rabeljsko službo nad zločincema, ter je zato obljubil, da zapusti siromakom mesta 14.000 kron. Prošnja ni bila uslišana, dovolili so mu ps, da iz neposredne bližine prisostvuje obglavljenju zločincev. On se je praznično obkel in zadovoljno se je nasmehnil, ko sta padli glavi morilcev njegove žene. Tedaj je pristopil krabljau, mu je podal roko, se mu zahvalil in ga povabil na obed. Rabej je vabilo vsprejel.

130 frankov v ribi. Francozki listi so priobčili vest, ki je maloverjetna. Neki ribič v Gerardmeru je vlovil teh dni v tamošnjem jezeru 15 in pol kilogramov težko ščuko, ki jo je takoj prodal tamošnjemu krčmarju. Ko so v kuhinji razčlelili rbo, so našli v njej novčarko s 130 franki. Dokazalo se je, da je v gostilni bival neki Grk, ki je vzeel se po jezeru izgubil novčarko s 130 franki, a riba jo je — pogoltnila.

Prebivalstvo Londona so leta 1904. ocenili na 4.648.950 prebivalcev.

Ulica Roosevelt na Dunaju. Dunajski mesni svet je sklenil v seji minolega torška da bo eno dunajskih ulic imenoval po predsedniku ameriških »Zedizjanskih držav«, Rooseveltu.

Največi parniki na svetu. V kratkem bodo zgradili za črto Hamburg-Amerika parnik, ki nadkriji večšine vseh dosedanjih parnikov na svetu. Ladija se bo zvala »Amerika«, dolga bo približno 222 metrov, široka pa 25 metrov; ob 15.000 konjskih silah bo zamogla nositi 22.500 bruto registriranih tonelat. — Drugi parnik »Caesarica Augusta Viktorija« bo pa še večji, ter bo mangel nositi 25.000 tonelat; a jakoet njegovih strojev bo znašala 17.200 konjskih sil.

Bolnišnica v Belemgradu na stroške kralja Aleksandra »Beogradske novine« poročajo, da namerava kraljica Natalija zgraditi v Belemgradu veliko bolnišnico z enim 6 milijoni in pol, ki jih je podedovala po svojem sinu kralju Aleksandru.

Ogromna goba. V Schwraun je našel neki krojač gobo, ki je tehtala 2 kilograma in 900 gramov in ni strupena. Gobo so poslali v naravoslovni muzej.

Zdravilni vreli v Francozkem. V Franciji ja znanih 1927 zdravilnih vreleav, ki so razdeljeni na 392 kopaljšč. Vode od 243 vreleav služijo samo za kopanje; od 784 se samo pije vodo; ostali služijo v obeh svrhi. Najbogateji departement za mineralnih vodah je Pay de-D.me, ki jih ima 94.

Zadnje brzojavne vesti.

Premirje.

TOKIO 9. (Reuterjev biro.) Danes je bilo uradno proglašeno, da je premirje stopilo v moč dne 1. septembra.

V Tokiju je mir.

TOKIO 9. (Reuterjev biro.) Sinoči je tukaj vladal mir.

Trgovina.

Serzana poročila dne 9. septembra Tržaška borza.
Napoleon K 19.10 — 19.12, angleške lire K — do —, London kratak termin K 240.10 — 240.12, Francija K 25.40 — 25.50 — Italija K 95.45 — 95.55 —

italijanski bankovci K — — — — — Namlija K 117.50 — 117.60 — nemški bankovci K — — — — — avstrijska ednotna renta K 100.50 100.70 ograk krona renta K 67.70 67 — italijanska renta K — — — — — kreditne akcije K 675.50 — 677.25 državne železnice K 672.75 — 674.75 Lombardi K 115. — 107. — Lloydove akcije K 738 — 742 — Brečke: Tisa K 331.75 — 35.75 Kredit K 470 — do 483 — Bodenredit 1890 K 302. — 310. — Bodenredit 1889 K 302. — 310. — Turška K 145. — do 147. — Srbska — — — — —

Dunajska borza ob 2. uri pop.

	predvčeraj	danes
Državni de g v papirju	101.35	101.35
" " srebru	101.30	101.25
Avstrijska renta v zlatu	119.50	119.40
" " kronah 4%	100.65	101.65
Avst. investic. ska renta 3 1/2%	92.70	92.70
Ogrska renta v zlatu 4%	116. —	116.05
" " " kronah 4%	99.87	96 —
" " " 3 1/2%	87.80	87.85
Akcije nacionalne banke	1638. —	1610. —
Kreditne akcije	676.75	676.50
London, 10 Lstr.	240. —	240. —
100 državnih mark	117.45	117.45
20 mark	23.47	23.47
20 frankov	19.09	19.12
100 ital. lir	95.40	95.40
Cesaraki cekini	11.31	11.31

Pariška in londonska borza.

Pariz. (Sklep.) — Francozka renta 100 3/4, italijanska renta 105.40, španski exterior 93 —, akcije otomanske banke 608 —. Menjice na London 251.70.

Pariz. (Sklep.) Avstrijske državne železnice — Lombardi 112. — unificirana turška renta 92.87 avstrijska zlata renta 102.60, ogrska 4%, zla renta 97.50, Länderb. — — — — — turške sred e 138.50 pariška banka 14.77, italijanske nacionalne akcije — — — — — akcije na flint 16.57. Vzdržana.

London. (Sklep.) Konsolidirane doh. 90 1/2, Lombardi 4 1/2, srebru 28. 3/4, španska renta 92 1/2, l. l. janska renta 105. —, tržni diskont, 2 1/2, menjice s Dunaju 24.26. Slabotna.

Tržna poročila 9. septembra
Budimpešta. Pšenica za okt. K 15.82 d K 15.84. rž za okt. K 12.81 do K 12.86; oves za okt. od K 11.96 do 11.98, koruza za sept. K — do K —. Pšenica: ponudite in povpraševanje dobro, tendenca vzdržana. Prodaja 60.000 met. stotov, nespremenjeno. Vreme: vroče.

Hamburg. (Sklep.) Kava Santos good average za tek. mesec po 50 kg 47 1/2. frk, za dec 47. 3/4.

New-York. (Otvor.) Kava Rio za dec. če dobave. Stalno, nespremenjeno, do 10 stot. znižanja. Prodaja: 11.000 vreč.

Hamburg. (Sklep. pop.) Kava Santos good average za september 38 1/2, za dec. 39. —, za marec 39. 1/2, za maj 40. — Stalno. — Kava Rio n vsem loco 40 — 41 navadna rečna 42 — 44 zavadi dec. 45 — 46.

Hamburg. (Sklep.) Sladkor za september 17.05, za oktober 17.50 za november 17.45, za dec. 17.50, za januar 17.65, za februar 17.75. — Stalno. Vreme: lepo.
Sladkor tuzemski Centrifugal 5 promn. sled K 74 — do 75 —, za maj-avgust K 73 — do 74 — 50 C nassé in Melisil promptno K 74 — 75, za julia gust K 74 — do 75 —.

London. Sladkor za repe sotov 8 1/2. St. Mizno.

Pariz. Rž za tekoči mesec 15.25 v okt. oktober 15.50 za nov.-december 15.50 za nov.-februar 15.75 mirno. — Pšenica za tekoči mesec 22.40, za oktober 22.55 za november december 22.80 za nov.-februar 23 — (mirno) Moka za tekoči mesec 29.55, za oktober 29.75 za nov.-december 30.05, za nov.-februar 30.15 mirno. — Repična olje za tekoči mesec 47 —, za oktober 47 1/2, za november-december 47. 1/2 za januar-april 48 1/2, stalno. Spirit za tekoči mesec 40 1/2, za oktober 37. 1/2, za november-december 35 1/2, za januar-april 35 1/2 (mirno). — Sladkor zurov 88 nso nov. 2 1/2, — 2 1/2 (mirno) bi za tekoči mesec 21 1/2 za okt 25 1/2, oktobar-januar 25 1/2, za januar-april 26 1/2 (mlačno) rafinira: 59 1/2 — 60. — Vreme: obl. čno, bliža se dež.

Št. 30187.

Smodčica „Donau“.

Počeni s 16. septembrom 1905 začelo se bo prodajati na vsem Primorskem novo vrsto smodčic »Donau«, ki je že uvedena v enem delu samotrnega področja.

Smodčica »DONAU« ima ustnik, ter se prodaja porabilcem za ceno po 1 K za 50 kosov, odnosno 2 st. za 1 kos.

Prednaznanilo.

Z nastopivšim letnim časom se otvori nova

prodajalna manufaktur

v ul. Ponterosso 10 (zraven pekarnje Hillebrand)

Podpisana lastnika si uljudno dovoljuje ta slavno občinstvo o tem obvestiti ter se priporočata za mnogobrojni obisk

Fogar & Sachetti.

Najbolje vinske stiskalnice in mastilnice se dobivajo pri živie i dr. i trgovinska ulica St. 2.

Išče se postrežnica za nekoliko ur na dan. — Naslov pove uprava lista.

Zgubil se je pretečeno nedeljo v ulici Belvedere zlat prstan s kamnom in inicijali. Pošten najditelj vdobi bogato nagrado, ako ga prinese upravi »Ednosti«.

Alozij Galberti

Naslednik: Fr. Hitty

TRST ul. Barriera vecchia št. 13.

Zaloga tu- in inozemskega blaga za moške obleke

Perilo. Platenina. Zefir.

Perkal.

Izbor drobnarij.

Sprejema naročbe za obleke.

Tovarna pohištva Aleksander Levi Minzi

ulica Tesa št. 52. A (lastna hiša).

ZALOGA:

PIAZZA ROSARIO (šolsko poslopje).

Cene, da se ni bati nobene konkurence.

Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.

Ilustrovan cenik brezplačno in franko

Mizarska zadruga v Gorici (Solkan)

tovarna pohištva s strojevnim obratom

priporočta slavnemu občinstvu svojo

zalogo pohištva

prej ANTON ČERNIGOJ

Via del Rettori Stev. 1 (Rosario) - v Trstu - tik cerkve Sv. Petra v hiši Marenzi

Največja tovarna pohištva primorske dežele.

Pohištvo izdeluje se solidno, trpežno in lično, in sicer samo iz lesa, posušenega v tovarniški sušilnici s temperaturo 60 stopinj.

Vsaka konkurenca je izključena. Album pohištva pošlje se brezplačno.

Prodaja se tudi na mesečne obroke.

Zastopstva v: TRSTU, ŠPLJITU in ALEKSANDRIJI (ORJENT).

10.000 hektolitrov vinskih sodov v vsaki velikosti od 5-70 hektolitrov prodaja po jako zmernih cenah tvrdka **Alex. Breyer i sinovi, Krizevac.**

Išče se kmeta. Naslov pove uprava „Edinosti“.

Proda se nova sokolska obleka. — Naslov pri „Edinosti“.

Naznanilo. Sprejme se tri dečke na stanovanje z dobro postrežbo. Kaj več se poižve pri g. Rolich ulica Seala št. 1, Gorica.

Štedilno ognjišče popolnoma v dobrem stanu, pri mero za gostilno, ali tudi večo družino, se proda, vsled povečanja lokala, po jako nizki ceni. Oglasiti se je pri g. Fr. Marinšek lastniku gostilne »All'Antica Pompei«, na Goldonijevem trgu št. 4.

„Ne kliči vruga!“ Izvirna šaloigra v enem dejanju je ravnokar izšla, ter se vdobiva po 50 st., po pošti 10 st. več pri spisatelju in založniku **Jaki Štoka, Trst, ulica Giorgio Galatti 18.**

Štampilje iz kavčuka. Vsem uradom, županstvom, cerkvenim predstojništvom, trgovcem in zasebnikom, nadalje zadrugam in denarnim zavodom priporoča se za izdelovanje štampiljev iz kavčuka in kovine prva sl. tovarna na Primorskem, **J. Krmpotič, Pola, Piazza Carli št. 1.** — Cene zmernе, postrežba hitra. — Štampilje se izdelujejo v vseh oblikah, tudi v obliki ure, medaljona, svinčnika itd. Kot edini slovanski zavod te vrste na Primorskem, oziroma Kranjskem in Štajerskem, priporoča se toplotno v podporo Slovanom tem več, ker se vsa naročila izvršuje točno in v jezikovnem pogledu pravilno. — Odslej ni več potrebno slične reči naročevati pri inorodeih.

V novi mesnici v Bazovici v prostorih g. Mahniča se prodaje goveje meso, sprednji po 1 K 20 st., zadnji del po 1 K 36 st. Dobiva se tudi vedno sveža teletina. Priporoča se **A. Spanger.**

„Trž. posojilnica in hran.“ reg. zadruga z omejenim poroštvom sklicuje

izreden občni zbor na dan 15. sept. 1905 ob 8. uri in pol zvečer v posojilničnih prostorih.

Dnevni red:

1. Dopolnilna volitev načelstva.
2. Volitev nadzorstva.
3. Prememba pravil.
4. Raznoterosti.

Trst, dne 7. sept. 1905. Odbor.

Fizol bokini, mandoloni, kok, kisle zelje in zelje v glavah pošilja po povzetju od 50 klg. naprej po zmernih cenah **M. Lavrenčič** Šiška - Ljubljana. Za večje pošiljatve p. n. gg. trgovcem cene po dogovoru.

F. Pertot urar TRST - ul. Poste nuove št. 9 priporoča velik izbor ur: Omega, Schaffhausa, Longines, Tavanes itd. kakor tudi zlate, srebrne in kovinske ure za gospe. Izbor ur za birno. Sprejema popraviljanja po nizkih cenah.

Tržaška posojilnica in hranilnica

registрована zadruga z omejenim poroštvom.
Piazza Caserma šte. 2, I. n. — TRST — V lastni hiši. Telefon št. 952.
Vhod po glavnih stopnicah.
Hranilne uloge sprejema od vsakega, če tudi ni ud zadruga in jih obrestuje po 4%.
Rentni davek od hranilnih vlog plačuje zavod sam. Vlaga se lahko po 1 krono.
Posojila daja samo zadrugnikom in sicer na uknjižbo po 5%, na menjice po 6%, na zastave po 5 1/2%.
Uradne ure: od 9.—12. dopoludne in od 3.—4. popoldne.
Izplačuje vsaki dan ob uradnih urah. — Ob nedeljah in praznikih je urad zaprt.
Ima najmoderneje urejeno varnostno celico za shrambo vrednostnih papirjev, listin itd.
Poštno hranilnični račun 816.004.

Narodni kolek je vdobiti pri upravi „Edinost“

TOVARNA POHIŠTVA IGNAC KRON
TRST, ULICA CASSA DI RISPARMIO 5
NEBLOVANJE PO NAJMODERNEJSIH TARTEVAR
KATALOGI BREZPLAČNO.

Podpisani priporoča slav. občinstvu, vojaškim in civilnim krogom svojo v ul. GIOACHINO ROSSINI št. 24 (zraven cerkve sv. Antona novega), na novo odprto, z najmodernejšim blagom bogato opremljeno

krojačnico.

Bogata zaloga tu- in inozemskih tkanin, sukna in vseh v krojaško obrt spadajočih predmetov. Velika izbira najmodernejšega angleškega blaga. Delo precizno, cene zmernе. Naročbe se izvrše točno in se dostavljajo na dom.

Vnanje naročbe se sprejemajo vsak čas in se točno izvrše. — Mnogoletna skušnja, katero si je prisvojil podpisani glede kroja civilnih in vojaških oblek, jamči za ukusni kroj, kakor tudi za solidno, trpežno delo in izvrstno blago.

Z odličnim spoštovanjem

AVGUST ŠTULAR.

Zahtevajte le SELLE & KARY-je

FREDIN

najboljše sredstvo za čistiti vsako fino rumeno ali črno obuvalo
Najbolj se priporoča za Boxcalis, Oscaria, Chevreaux in lakirane čevlje.
DUNAJ, XIII.

Advokat dr. Franc Ksav. Poček

naznanja uljudno, da je otvoril

svojo pisarno v LJUBLJANI na Starem trgu št. 30, II. nadst. (v hiši gospe Marije pl. Plautz t. k. postajališča električne cestne železnice na trgu Sv. Jakoba).

! Najvgodnejši pogoji! za zavarovanje.

EDINA zavarovalna družba

ki ima slovenskega

Prva češka na življenje splošna delniška družba za zavarovanje delniška glavnica K 2.000.000.
popolnoma vplačana delniška glavnica K 2.000.000.
glavnega zastopnika v Trstu
Zavaruje na življenje in na dohodke — na vse načine po zelo nizkih postavkih
Natančnejša pojasnila daja glavno zastopstvo za slovenske dežel
v Trstu, ulica Torre Bianca št. 21 I. nd. in njegova okrajna zastopstva v vseh mestih in v večjih krajih.

Dobro znana zaloga

manifaktur v partijah

ki se je nahajala na Piazza nuova vogal ul. S. Caterina št. 8 se je preselila dne 24. avgusta v ravnoisto ulico št. 1, zraven „Kavarne Metropole“ (vogal Corso).

Zovarna s zalogo pohištva

svetlega in temnega kakor tudi popolne kuhinje v najmodernejšem slogu po konkurenčnih cenah priporoča

V. Doplicher

ulica Chiozza št. 8 pri tleh (nasproti dvoran „Tersicore“).

Drogerija

GUSTAV MARCO

ulica Giulia št. 20.

Droge, barve, pokostj, petrolej, čepiči, ščetke, mila, parfumi itd. itd.

Zaloga šip in steklenin.

Stavbinski materijal

kakor korce, vsakovrstno opeko, pesek, apno, živo in ugašeno, se dobiva po najnižjih cenah, da se ni bati konkurence, pri tvrdki

Belli & Corsi

ulica Economo št. 12 (stari mlin).

Mejnarodno spedijsko posredovanje

Caro & Jellinek

Trst ul. Romagna št. 2 Trst.

TELEFON št. 1627

Podružnice: Dunaj, Budapešt in Lvov.

Zastopstva na vseh glavnih trgih tu- in inozemstva.

Se priporoča za preskrbljenje seljenj sè zaprtimi blazinjenimi vozovi za pohištvo toli v mestu koli v tu- in inozemstvu.

Pakovanje za prevoz po morju.

Posebno ugodni pogoji za vojaške osebe in državne uradnike.

Posiljatve vsake vrste po stalni nizki prevoznini.

Proračuni brezplačno.

Zaloga

izvozno-marčne (Export-Märzen) in vležane (Lager)

pive

v sodčkih in v boteljkah, kakor tudi

kvasa

iz tovarne Bratov Reininghaus Steinfeld pri Gradcu.

Zaloga Mattonijeve Giesshübler vedno sveže kisle vode po zmernih cenah

ANTONU DEJAK junior

TRST

Via degli Artisti šte. 10.

Zahtevajte pri nakupu

Schichto-vo štedilno milo

z znamko „JELEN“

Varstvena znamka.

Ono je **zajamčeno čisto** in vsake brez škodljive primesi. Pere izvrstno. Kdor hoče dobiti zares jamčeno pristno, perilo neškodljivo milo naj pari dobro, da bo imel vsak komad ime „SCHICHT“ in varstveno znamko „JELEN“. **Vdobjiva se povsod!** **JURI SCHICHT, USTJE na LABI.** Najvecja tovarna te vrste na evropskem ozemlju.